

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-21
Besvaras senast
2023-12-05

Till kulturminister Parisa Liljestrand (M)

2023/24:210 Inverkan på kulturlivet av budgetnedskärningar på folkbildningen

Folkbildningen spelade en viktig roll för demokratiseringen av Sverige och präglar vårt land än i dag genom kunskapsspridning och bildning. Folkbildningen, både den ideella och den professionella, når 1 miljon människor i Sverige årligen och finns i varje svensk kommun. På en del platser i vårt land är studieförbundens lokaler den enda samlingsplats för kommunens invånare som finns.

Verksamheterna syftar till att förena människor i samtal, studier, språkinläring, yrkesförberedande program och fortbildande kurser och har särskild betydelse för personer med funktionsnedsättnings möjlighet till aktivitet och för nyanländas möjlighet att få kunskaper om det svenska samhället. Därtill har studieförbunden band till hela det svenska civilsamhället, såsom fackförbund, idrottsrörelsen, kulturlivet och rättighetsorganisationer. Folkbildningen är en grundpelare i den demokratiska kulturpolitiken där människans fria och frivilliga organisering och bildning tar plats och ges utrymme.

I årets höstbudget redovisar regeringen hur folkhögskolorna och studieförbunden har lyckats med att nå de mål som riksdagen beslutat för folkbildningen. Resultatet är med beröm godkänt. Inför 2024 planeras en stor omstöpning av såväl styrning som medelstilldelning. Makten att fördela resurser mellan studieförbund och folkhögskolor ska flyttas från Folkbildningsrådet till regeringen, och så fort det beslutet har trätt i kraft planerar regeringen för en omfattande neddragning av studieförbundens anslag om 250 miljoner år 2024, 350 miljoner år 2025 och 500 miljoner år 2026. Förslaget om lagändring har föregåtts av en remissrunda där över hälften av remissinstanserna avstyrkt förslaget.

Regeringen har argumenterat att denna nedskärning är nödvändig för att stävja fusk och olägenheter, men i stället är det hela studieförbundsverksamheter som får lägga ned. Ett tydligt exempel är Kulturens bildningsverksamhet, som organiserar kulturella verksamheter, riksförbund och ideell kultur. Exempel är medlemsorganisationerna Svensk Jazz, Sveriges Filmförbund, Föreningen Sveriges Körledare, Riksförbundet för Folkmusik och Dans, Ung Teaterscen, Sveriges Unga Blåsare, Riksförbundet Unga Musikanter, Kontaktnätet och Sveriges Spelmäns Riksförbund. När det statliga anslaget till

studieförbunden minskar med en tredjedel drabbas alla studieförbund, men effekten blir särskilt tydlig för ett litet studieförbund. Regeringens budgetförslag innebär att personalstyrkan på Kulturens studieförbund behöver reduceras med nästan 40 procent, vilket innebär att man inte kan leva upp till villkoren och kraven som ställs för studieförbunden i Sverige.

Med detta riskeras musikverksamheten Evelyn, som finns på elva orter i landet: Luleå, Piteå, Umeå, Uppsala, Stockholm, Västerås, Örebro, Jönköping, Karlskrona, Göteborg och Malmö. Men även fortbildning och studieverksamhet för konst- och kulturutövare, uthyrning av replokaler för musikintresserade unga, mötesplatser för musik, författarsamtal, seminarier och poesiuppläsning riskeras.

Mot bakgrund av detta vill jag ställa följande frågor till kulturminister Parisa Liljestrand:

1. Har ministern tagit initiativ till en konsekvensanalys av hur budgetnedskärningarna på folkbildningen slår mot kulturlivet?
2. Kommer ministern att ta initiativ för ökade fortbildnings- och studieinsatser för konst- och kulturskapare?
3. Kommer kulturens 17 medlemsorganisationer, som tillsammans representerar en stor bredd inom landets kulturliv, att ges andra kulturella förutsättningar för att bedriva verksamhet?

.....
Lawen Redar (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck